

บทบรรณาธิการ

เพจ : สมาร์ททอล์กดีวีเตอร์
ID LINE : @smartlawtutor

คำถาม ฝ่ายชายมอบเงินสดและทองคำให้แก่ฝ่ายหญิงเป็นสินสอดหรือของหมั้น ต่อมามีการนำทองคำไปตรวจสอบแต่ได้น้ำหนักไม่เป็นไปตามที่ฝ่ายชายอ้าง จึงเกิดการโต้เถียงกัน ฝ่ายชายจึงหยิบเอาทองคำไป จะเป็นความผิดฐานใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๘๖๘/๒๕๖๐

น. บุตรโจทก์ร่วมรักใคร่ชอบพอกับ ข. บุตรชายจำเลยจนฝ่ายหญิงตั้งครรภ์ โจทก์ร่วมและจำเลยได้จัดพิธีมงคลสมรสให้แก่ น. และ ข. ที่บ้านของโจทก์ร่วม โดยฝ่ายจำเลยมอบเงินสด ๒๐๐,๐๐๐ บาท สร้อยคอทองคำ ๕ เส้น สร้อยข้อมือทองคำ ๔ เส้น ที่ฝ่ายจำเลยอ้างว่ามีน้ำหนัก ๙ บาท ให้แก่ฝ่ายโจทก์ร่วม ต่อมาวันรุ่งขึ้นซึ่งเป็นวันเกิดเหตุ โจทก์ร่วมนำสร้อยคอทองคำและสร้อยข้อมือทองคำดังกล่าวซึ่งเป็นทรัพย์สินตามฟ้องไปตรวจสอบพร้อมกับฝ่ายจำเลยที่ร้านทองเยาวราช ผลการตรวจสอบได้น้ำหนักเพียง ๘.๒๕ บาท จึงเกิดการโต้เถียงกัน ระหว่างนั้น จำเลยหยิบเอาสร้อยคอทองคำและสร้อยข้อมือทองคำรวม ๙ เส้น ราคา ๑๙๓,๘๗๕ บาท ซึ่งเป็นทรัพย์สินตามฟ้องที่วางอยู่บนโต๊ะของร้านทองไป คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นหรือไม่ โดยโจทก์และโจทก์ร่วมนำสืบว่า พิธีสมรสระหว่างบุตรสาวโจทก์ร่วมกับบุตรชายจำเลยไม่มีของหมั้น มีแต่สินสอดเป็นเงินสด ๒๐๐,๐๐๐ บาท และทรัพย์สินตามฟ้องคือ สร้อยคอทองคำและสร้อยข้อมือทองคำ ส่วนจำเลยนำสืบว่า ทรัพย์สินตามฟ้องไม่ใช่สินสอดแต่เป็นของหมั้น เห็นว่า สร้อยคอทองคำและสร้อยข้อมือทองคำอันเป็นทรัพย์สินตามฟ้องจะเป็นสินสอดหรือของหมั้นหรือไม่ก็ตาม แต่ฝ่ายจำเลยก็ส่งมอบทรัพย์สินดังกล่าวให้แก่ฝ่ายโจทก์ร่วมยึดถือครอบครองอันเป็นการยกให้ในวันพิธีมงคลสมรสแล้ว จำเลยจึงไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินตามฟ้อง ดังนี้ หากจำเลยเห็นว่าฝ่ายโจทก์ร่วมไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างไร จำเลยก็ชอบที่จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องคดีทางแพ่งเพื่อเรียกทรัพย์สิน หามีสิทธิยกฉวยเอาทรัพย์สินมาโดยพลการไม่ การกระทำของจำเลยเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง การกระทำของจำเลยจึงเป็นการลักทรัพย์โดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้าอันเป็นความผิดฐานฉกทรัพย์

คำถาม การจดทะเบียนหย่าและบันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนหย่ากระทำขึ้นโดยมีเจตนาไม่ประสงค์ให้ผูกพันตามนั้น การสมรสยังคงมีอยู่หรือไม่และบันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนหย่าใช้บังคับได้หรือไม่

ทรัพย์ที่นำไปจำนองหลังจากคู่สมรสตายไปแล้ว เป็นหนี้ร่วมระหว่างสามีภริยาหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๓๓๓/๒๕๖๐

ภายหลังจำเลยกับ ส. จดทะเบียนหย่าแล้ว จำเลยกับ ส. ยังคงอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาพักอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน ทั้งจำเลยยังเป็นผู้ดูแล ส. เมื่อยามเจ็บไข้ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จนกระทั่ง ส. ถึงแก่ความตาย แสดงว่าการจดทะเบียนหย่าระหว่างจำเลยกับ ส. กระทำขึ้นโดยมีเจตนาที่จะไม่ประสงค์ให้ผูกพันตามนั้น จึงเป็นโมฆะใช้บังคับมิได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง แม้จำเลยอ้างว่า เหตุที่จำเลยจดทะเบียนหย่าเพราะเหตุผลทางธุรกิจการค้าของจำเลย แตกต่างจากเหตุผลการหย่าในคำให้การก็ไม่ทำให้ข้อต่อสู้ของจำเลยเสียไปเพราะเหตุผลการหย่าไม่ได้เป็นสาระสำคัญ **สาระสำคัญอยู่ที่การแสดงเจตนา** เมื่อการจดทะเบียนหย่าเป็นโมฆะ การสมรสยังคงมีอยู่ มีผลทำให้บันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนหย่าเกี่ยวกับการยกที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างพิพาทให้แก่ ส. ใช้บังคับมิได้ จำเลยอ้างความเป็นโมฆะใช้แย้งข้อซึ่งเป็นทายาทรับมรดกของ ส. ที่จะต้องรับไปทั้งสิทธิและความรับผิดชอบต่าง ๆ ได้ ประกอบกับโจทก์มิใช่บุคคลภายนอก

ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างพิพาทเป็นทรัพย์สินที่ ส. กับจำเลยทำมาหาได้ร่วมกัน จำเลยกับ ส. มีกรรมสิทธิ์คนละกึ่งหนึ่ง เมื่อ ส. ถึงแก่ความตาย ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างไม่ได้ระบุไว้ในพินัยกรรมของ ส. จึงเป็นทรัพย์มรดกซึ่งตกทอดแก่จำเลยผู้เป็นภริยาและโจทก์ผู้เป็นบุตรซึ่งมีสิทธิรับมรดกของ ส. คนละกึ่งหนึ่ง จำเลยนำทรัพย์พิพาทไปจำนองประกันหนี้หลังจาก ส. ตายไปแล้ว จึงมี채หนี้ร่วมระหว่างจำเลยกับ ส. กองมรดกของ ส. ไม่ต้องรับผิดชอบ

โจทก์เรียกให้จำเลยจดทะเบียนโอนทรัพย์พิพาทแก่โจทก์ โดยอ้างว่าเป็นทรัพย์มรดกของ ส. ตกทอดแก่โจทก์ซึ่งเป็นทายาท มิใช่การเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายที่เกิดจากการผิดสัญญา การที่จำเลยครอบครองทรัพย์พิพาทอยู่ก็เป็นการครอบครองที่ชอบด้วยกฎหมายเพราะจำเลยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมไม่เป็นละเมิดต่อโจทก์ โจทก์ไม่อาจเรียกค่าเสียหายใด ๆ จากจำเลยได้

โจทก์บรรยายฟ้องว่า โจทก์เป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกทรัพย์สินพิพาทของ ส. โดย ส. ได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินพิพาทจากข้อตกลงในบันทึกท้ายทะเบียนหย่า แม้โจทก์มิใช่คู่สัญญา โจทก์ก็มีสิทธิฟ้องจำเลยได้เพราะ ส. คู่สัญญาถึงแก่ความตายไปแล้ว โจทก์รับสิทธินั้นมาจาก ส. ในฐานะทายาท

คำถาม สัญญากู้เงินมีข้อตกลงว่าผู้กู้จะชำระหนี้ตามสัญญาเมื่อผู้ให้กู้เรียกร้อง ผู้ให้กู้มีสิทธิเรียกร้องให้ผู้กู้ชำระหนี้ได้เมื่อใด อายุความเริ่มนับเมื่อใด และมีกำหนดอายุความเท่าใด และหากผู้กู้นำเงินบางส่วนมาชำระให้แก่เจ้าหนี้ หลังจากนั้นเจ้าหนี้โอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญา กู้ยืมเงินให้แก่ผู้รับโอน จะนับกำหนดอายุความฟ้องร้องอย่างไร

ภายหลังการทำสัญญากู้ยืมเงิน หากคู่สมรสได้ทำหนังสือยินยอมให้แก่ผู้ให้กู้ หนี้ดังกล่าวจะถือเป็นหนี้ร่วมระหว่างสามีภริยาหรือไม่

หนังสือสัญญาจำนองและหนังสือสัญญาต่อท้ายกำหนดให้บังคับเอาจากทรัพย์สินอื่น จนกว่าจะครบหากบังคับจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ หากหนี้ตามสัญญากู้ยืมเป็นหนี้ประธานขาดอายุความแล้ว ผู้รับจำนองจะมีสิทธิบังคับจำนองจากทรัพย์สินที่จำนองและทรัพย์สินอื่นตามข้อตกลง ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๗๐/๒๕๖๐

สัญญากู้เงินมีข้อตกลงว่าผู้กู้จะชำระหนี้ตามสัญญานี้เมื่อผู้ให้กู้เรียกร้อง มิได้มีข้อตกลงเรื่องการชำระหนี้ไว้ให้ปรากฏชัดแจ้ง สัญญากู้เงินดังกล่าวเป็นสัญญาที่มีได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ ผู้ให้กู้จึงมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้กู้ชำระหนี้ได้ทันทีหลังจากที่ทำสัญญากู้เงิน ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๐๓ วรรคหนึ่ง และถือเป็นระยะเวลาที่ผู้ให้กู้อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้ อายุความจึงเริ่มนับแต่วันถัดไปคือวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๓ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๙๓/๑๒ และกฎหมายมิได้บัญญัติกำหนดอายุความของการกู้ยืมเงินไว้โดยเฉพาะ จึงต้องใช้อายุความสิบปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๓๐ ธนาคารเจ้าหนี้เดิมจึงมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ชำระหนี้ตามสัญญาได้ภายในกำหนดเวลาสิบปี นับแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๓ เมื่อจำเลยที่ ๑ นำเงินบางส่วนมาชำระหนี้ให้แก่ธนาคารเจ้าหนี้เดิมในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๙ การกระทำดังกล่าวจึงฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ ได้ยอมรับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้องอันทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๑๔ (๑) และต้องเริ่มต้นนับอายุความใหม่ในวันถัดจากวันที่ได้มีการชำระหนี้คือวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๙ และจะครบกำหนดอายุความสิบปี ในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๙ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๓

วรรคสอง มาตรา ๑๙๓/๕ วรรคสอง และมาตรา ๑๙๓/๑๕ วรรคสอง โจทก์ซึ่งเป็น**ผู้รับโอน สิทธิเรียกร้องดังกล่าวจากธนาคารเจ้าหนี้เดิมมาฟ้องคดี** เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ เกินกำหนดสิบปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ

ภายหลังจำเลยที่ ๑ ทำสัญญากู้เงินและสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารเจ้าหนี้เดิมแล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๕ จำเลยที่ ๒ ในฐานะคู่สมรสของจำเลยที่ ๑ ได้ทำหนังสือยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ทำนิติกรรมกับธนาคารเจ้าหนี้เดิมในหนี้ทุกประเภททั้งก่อนและหลังการทำหนังสือยินยอมดังกล่าว รวมทั้งการขอผ่อนเวลาในการชำระหนี้กับธนาคารเจ้าหนี้เดิม **ถือได้ว่าจำเลยที่ ๒ ได้ให้สัตยาบันแก่นิติกรรมที่จำเลยที่ ๑ ได้กระทำไปก่อนทำหนังสือยินยอมแล้ว** ทั้งจำเลยที่ ๒ ได้ให้ความยินยอมแก่จำเลยที่ ๑ ในการทำนิติกรรมกับธนาคารเจ้าหนี้เดิม ภายหลังวันทำหนังสือยินยอมดังกล่าวด้วย หนี้ตามฟ้องคดีนี้ทั้งสามมูลหนี้จึงเป็นหนี้ร่วมของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๙๐ (๔) จำเลยที่ ๒ จึงต้องร่วมรับผิดชอบจำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ชำระหนี้ดังกล่าวแก่โจทก์ เมื่อจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ต่อธนาคารเจ้าหนี้เดิม ในหนี้ที่มีอยู่แล้วในขณะทำสัญญาและที่จะมีต่อไปในภายหน้าทุกประเภทในวงเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๖ ต่อปี หรือคิดดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดตามที่ธนาคารเจ้าหนี้เดิมกำหนด ต่อมาจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ได้ทำบันทึกข้อตกลงขึ้นเงินจำนวนเป็นประกันครั้งที่หนึ่งอีก ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อรวมกับวงเงินจำนวนเดิมแล้ว รวมเป็นวงเงินจำนวนทั้งสิ้น ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีข้อตกลงเป็นไปตามสัญญาจำนองเดิมตามหนังสือสัญญาจำนองที่ดินและบันทึกข้อตกลงขึ้นเงินจำนวนเป็นประกันครั้งที่หนึ่ง แม้หนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีในบัญชีกระแสรายวัน หนี้ตามสัญญากู้เงินและหนี้ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีทั้งสามมูลหนี้อันเป็นหนี้ประธานขาดอายุความแล้ว โจทก์ก็มีสิทธิบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนองได้แต่จะบังคับได้แต่เฉพาะทรัพย์สินที่จำนองเท่านั้น หากอาจบังคับถึงทรัพย์สินอื่น ๆ ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ผู้จำนองได้ไม่ แม้หนังสือสัญญาจำนองที่ดินเป็นประกันและหนังสือต่อท้ายสัญญาจำนองจะกำหนดให้บังคับเอาจากทรัพย์สินอื่นจนกว่าจะครบหากบังคับจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ก็ตาม และโจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยจากจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ที่ค้างชำระได้ไม่เกินห้าปี ทั้งนี้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๒๗, ๗๔๔ (๑) และ ๗๔๕

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ